

Judikatūras krājums

ĢENERĀLADVOKĀTA MELHIORA VATELĒ [MELCHIOR WATHELET]
SECINĀJUMI,
sniegti 2018. gada 29. maijā¹

Lieta C-287/17

Česká pojišťovna a.s.
pret
WCZ, spol. s r.o.

(*Okresní soud v Českých Budějovicích* (Česke Budejovice apgabaltiesa, Čehijas Republika) lūgums
sniegt prejudiciālu nolēmumu)

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Uzņēmumu tiesības – Maksājumu kavējumu novēršana
komercdarījumos – Direktīva 2011/7/ES – 6. panta 1. un 3. punkts – Ar parāda piedziņu saistīto
izdevumu atlīdzināšana – Izdevumi par atgādinājumu

1. Šis *Okresní soud v Českých Budějovicích* (Česke Budejovice apgabaltiesa, Čehijas Republika) lūgums
sniegt prejudiciālu nolēmumu skar Direktīvas 2011/7/ES 6. panta 1. un 3. punktu². Tas ir iesniegts
tiesvedībā starp apdrošināšanas sabiedrību *Česká pojišťovna a.s.* un sabiedrību *WCZ, spol. s r.o.* par
parāda atgūšanas izmaksu atlīdzināšanu, kādas *Česká pojišťovna* radušās, atgūstot apdrošināšanas
prēmiju maksājumus no *WCZ*.

I. Atbilstošās tiesību normas

A. Savienības tiesības

2. Direktīvas 2011/7 preambulas 19.–21. apsvērumā ir noteikts:

“(19) Lai atturētu [no] maksājumu kavējumiem, ir nepieciešama taisnīga kompensācija kreditoriem par
atgūšanas izmaksām, kas radušās maksājuma kavējuma dēļ. Atgūšanas izmaksās būtu jāiekļauj arī
saistītās administratīvās izmaksas un kompensācija par iekšējām izmaksām, kas radušās
maksājuma kavējuma dēļ, un tām šajā direktīvā būtu jāparedz fiksēta minimālā summa, ko var
piemērot kopā ar nokavējuma procentiem. Fiksētas summas veidā noteiktas kompensācijas
mērķim vajadzētu būt ar atgūšanu saistīto administratīvo un iekšējo izmaksu samazināšanai.
Atgūšanas izmaksu kompensācija būtu jānosaka, neskarot valstu noteikumus, saskaņā ar kuriem
attiecīgās valsts tiesa var piešķirt kreditoram kompensāciju par jebkādu papildu kaitējumu, kas
saistīts ar parādnieka maksājuma kavējumu.

¹ Oriģinālvaloda – franču.

² Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (2011. gada 16. februāris) par maksājumu kavējumu novēršanu komercdarījumos (OV 2011, L 48, 1. lpp.).

- (20) Papildus tiesībām saņemt fiksētas summas maksājumu, lai segtu atgūšanas iekšējās izmaksas, kreditoriem vajadzētu noteikt arī tiesības uz citu atgūšanas izmaksu atlīdzināšanu, kuras tiem rodas parādnieka maksājuma kavējuma dēļ. Šādās izmaksās jo īpaši būtu jāiekļauj izmaksas, kas kreditoriem rodas saistībā ar jurista vai parādu piedziņas aģentūras algošanu.
- (21) Šai direktīvai nevajadzētu skart dalībvalstu tiesības paredzēt tādas fiksētas summas atgūšanas izmaksu kompensēšanai, kuras ir lielākas un līdz ar to kreditoram izdevīgākas, vai palielināt minētās summas, *inter alia*, lai ņemtu vērā inflāciju.”

3. Minētās direktīvas 6. pantā “Atgūšanas izmaksu kompensācija” ir paredzēts šādi:

“1. Dalībvalstis nodrošina, ka – ja saskaņā ar 3. vai 4. pantu komercdarījumos kļūst maksājami nokavējuma procenti – kreditoram ir tiesības saņemt no parādnieka vismaz fiksētu summu [...] 40 [EUR] apjomā.

2. Dalībvalstis nodrošina, ka 1. punktā minētā fiksētā summa ir maksājama bez vajadzības atgādināt un kā kompensācija kreditoram par atgūšanas izmaksām.

3. Papildus 1. punktā minētajai fiksētajai summai kreditoram ir tiesības saņemt no parādnieka saprātīgu kompensāciju par jebkādam atgūšanas izmaksām, kas pārsniedz minēto fiksēto summu un kas radušās parādnieka maksājuma kavējuma dēļ. Tās varētu ietvert izdevumus, kas radušies, *inter alia*, algojot juristu vai parādu piedziņas aģentūru.”

4. Šīs pašas direktīvas 12. pantā ir noteikts:

“[..]

3. Dalībvalstis var palikt spēkā vai stāties spēkā noteikumi, kas kreditoram ir labvēlīgāki nekā šīs direktīvas prasību izpildei vajadzīgie noteikumi.

4. Transponējot šo direktīvu, dalībvalstis lemj par to, vai to attiecināt uz ligumiem, kas noslēgti pirms 2013. gada 16. marta.”

B. Čehijas tiesības

5. *Zákon č. 513/1991, obchodní zákoník* (Likums Nr. 513/1991 par Komerclikumu ar grozījumiem, kas izdarīti ar *zákon č. 179/2013* (likums Nr. 179/2013), 369. panta 1. punkta pēdējā teikumā ir noteikts šādi:

“Papildus nokavējuma procentiem kreditoram ir tiesības uz parāda atgūšanas izmaksu minimālu kompensāciju, kuras apmērs un nosacījumi ir noteikti valdības noteikumos.”

6. *Narřízení vlády č. 351/2013* (Valdības noteikumi Nr. 351/2013, turpmāk tekstā – “valdības noteikumi”), ar kuriem atbilstoši iesniedzējtiesas uzskatam ir transponēts Direktīvas 2011/7 6. pants, 3. pantā ir noteikts:

“Uzņēmumu savstarpēju saistību gadījumā [...] minimālā prasījuma izpildes izmaksu summa attiecībā uz katru prasījumu ir 1200 [CZK (Čehijas kronu) (aptuveni 47 EUR)].”

7. *Zákon č. 40/1964, občanský zákoník* (Likums Nr. 40/1964 par Civillikumu) 121. panta 3. punktā ir noteikts:

“Ar parādu ir saistīti procenti, nokavējuma procenti, soda nauda par nokavējumu un atgūšanas izmaksas.”

8. *Zákon č. 99/1963, občanský soudní řád* (Likums Nr. 99/1963 par Civilprocesa kodeksu) 142. panta 1. punktā ir noteikts:

“Tiesa lietas dalībniekam, kuram ir pasludināts pilnībā labvēlīgs spriedums, piešķir tādu izmaksu kompensāciju, kas ir vajadzīgas efektīvas izpildes procedūras nodrošināšanai vai tiesību aizstāvībai pret lietas dalībnieku, kuram ir pasludināts nelabvēlīgs spriedums.”

9. Saskaņā ar minētā kodeksa 142.a panta 1. punktu:

“Prasītājam, kuram tiesvedībā par saistību izpildi ir pasludināts labvēlīgs spriedums, tiesības saņemt no atbildētāja izdevumu kompensāciju ir tikai tādā gadījumā, ja vismaz septiņas dienas pirms prasības celšanas tiesā viņš uz atbildētāja norādīto pasta adresi vai pēdējo zināmo adresi ir nosūtījis pieprasījumu par saistību izpildi.”

II. Pamatlieta un prejudiciālais jautājums

10. *Česká pojišťovna* un *WCZ* 2012. gada 7. novembrī noslēdza apdrošināšanas līgumu, kas stājās spēkā tajā pašā dienā.

11. Ar 2015. gada 10. marta vēstuli *Česká pojišťovna* brīdināja *WCZ* par līguma izbeigšanu ar 2015. gada 25. februāri *WCZ* neveiktu apdrošināšanas prēmiju maksājumu dēļ un tai prasīja samaksāt apdrošināšanas prēmijas 1160 CZK (aptuveni 45 EUR) apmērā par laikposmu no 2014. gada 7. novembra līdz 2015. gada 26. februārim. Pirms vērsties iesniedzējtiesā, *Česká pojišťovna* nosūtīja *WCZ* kopumā četrus atgādinājumus.

12. *Česká pojišťovna* minētajai tiesai prasa piespriest *WCZ*, pirmkārt, samaksāt minēto summu 1160 CZK (aptuveni 45 EUR) apmērā un likumiskos nokavējuma procentus par laikposmu no 2015. gada 25. februāra līdz brīdim, kad apdrošināšanas prēmijas tiks samaksātas, un, otrkārt, segt parāda atgūšanas izdevumus 1200 CZK (aptuveni 47 EUR) apmērā. Papildus tam *Česká pojišťovna* prasa, lai *WCZ* segtu tiesvedības izdevumus.

13. Konstatējot, ka tiesai saskaņā ar valsts tiesībām izdevumi par vienu atbildētājam nosūtītu atgādinājumu pirms prasības iesniegšanas tiesā ir jāatzīst par tiesas izdevumiem, iesniedzējtiesai ir jautājums par to, vai bez Direktīvas 2011/7 6. pantā noteiktās fiksētās summas kompensācijas par parāda atgūšanas izmaksām ir jāatlīdzina arī izmaksas par atgādinājumiem saskaņā ar valsts procesuālo tiesību noteikumiem. Šī tiesa norāda, ka saskaņā ar minētās direktīvas preambulas 19. apsvērumu fiksētās summas kompensācijai atbilstoši šīs pašas direktīvas 6. pantam ir tieši jāietver prasītāja izmaksas par atgādinājumiem. Iesniedzējtiesas ieskatā no tā izrietētu, ka abu kompensāciju atzīšana (pamatojoties uz tās pašas direktīvas 6. pantu un valsts procesuālo tiesību noteikumiem) ļautu prasītājam divreiz saņemt vienu un to pašu kompensāciju.

14. Iesniedzējtiesā izskatāmajā lietā šis būtu pamata jautājums, jo *Česká pojišťovna* prasa fiksētās summas kompensāciju 1200 CZK (aptuveni 47 EUR) apmērā saskaņā ar valdības noteikumu 3. pantu un Direktīvas 2011/7 6. pantu, kā arī atlīdzību par juridisko pakalpojumu izmaksām atbilstoši valsts tiesībām, ieskaitot tos atgādināšanas izdevumus pirms prasības iesniegšanas tiesā, kas izriet no valsts tiesībām.

15. Šādos apstākļos iesniedzējtiesa nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādu prejudiciālu jautājumu:

“Vai [Direktīvas 2011/7] 6. panta 1. un 3. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka strīdā par parāda atgūšanu saistībā ar šīs direktīvas 3. vai 4. pantā minēto komercdarījumu tiesai ir jāpiešķir prasītājam, kuram ir pasludināts labvēlīgs spriedums, summa 40 EUR apmērā (vai līdzvērtīga summa attiecīgās valsts valūtā), kā arī tiesvedības izdevumu kompensācija, tostarp par tādām izmaksām dalībvalsts procesuālajās normās paredzētajā apmērā, kuras ir saistītas ar atgādinājumu atbildētājam pirms prasības pieteikuma iesniegšanas?”

III. Tiesvedība Tiesā

16. Neviens no lietas dalībniekiem pamatlietā nav uzskatījis par nepieciešamu šajā tiesvedībā iesniegt rakstveida apsvērumus. Tikai Eiropas Komisija ir iesniegusi Tiesā savus apsvērumus. Turklāt Tiesai nav lūgts rīkot tiesas sēdi, un tā to nav darījusi arī pēc savas ierosmes. Tomēr, lai sniegtu iesniedzējtiesai lietderīgu atbildi, uzskatīju par nepieciešamu aicināt lietas dalībniekus, kā arī Čehijas valdību rakstiski atbildēt uz dažiem jautājumiem, uz kuriem Čehijas valdība un Komisija ir sniegušas atbildes.

IV. Vērtējums

A. Ievada apsvērumi

17. 2017. gada 16. februāra sprieduma *IOS Finance EFC* (C-555/14, EU:C:2017:121) 21. un 22. punktā norādīto iemeslu dēļ šajā lietā nevar tikt apšaubīta Direktīvas 2011/7 piemērojamība *ratione temporis*. Pretēji tās mutvārdu paskaidrojumiem lietā, kurā tika pasludināts minētais spriedums, Komisija savos apsvērumos atsauca uz šo Direktīvas 2011/7 piemērojamību, lai gan Čehijas Republika ir izmantojusi šīs direktīvas 12. panta 4. punktā paredzēto iespēju dalībvalstīm no direktīvas darbības jomas izslēgt līgumus, kuri noslēgti pirms tās 12. panta 1. punktā transponēšanai noteiktā datuma. Atbildē uz Tiesas jautājumiem arī Čehijas valdība nav apstrīdējusi Direktīvas 2011/7 piemērojamību.

B. Judikatūra

18. Ja vien neklūdos, Tiesa vēl nav interpretējusi Direktīvas 2011/7 6. pantu³.

19. Tomēr 2005. gada 10. marta spriedumā *QDQ Media* (C-235/03, EU:C:2005:147) ir interpretēts pirms šīs direktīvas spēkā bijušās Direktīvas 2000/35/EK⁴ 3. panta 1. punkta e) apakšpunkts, kas zināmā mērā atbilst Direktīvas 2011/7 6. panta 3. punktam.

³ Vairāki spriedumi skar citu šīs direktīvas normu interpretāciju, – tostarp spriedumi, 2015. gada 26. februāris, *Federconsorzi un Liquidazione giudiziale dei beni ceduti ai creditori della Federconsorzi* (C-104/14, EU:C:2015:125) (par minētās direktīvas 7. un 12. panta interpretāciju); 2017. gada 16. februāris, *IOS Finance EFC* (C-555/14, EU:C:2017:121) (par šīs direktīvas, it īpaši tās 7. panta 2. un 3. punkta, saderību ar valsts tiesisko regulējumu, saskaņā ar kuru kreditoram ir atļauts atteikties no nokavējuma procentu un piedziņas izmaksu kompensēšanas prasīšanas apmaiņā pret prasīto parādu pamata summu tūlītēju atmaksu), un 2017. gada 1. jūnijs, *Zarski* (C-330/16, EU:C:2017:418) (būtībā par šīs direktīvas 12. panta interpretāciju saistībā ar tās transponēšanu). Turklāt Tiesā tiek izskatīta lieta *Gambietz* (C-131/18) par Direktīvas 2011/7 6. panta 3. punktu saistībā ar šai lietai līdzīgu gadījumu.

⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (2000. gada 29. jūnijs) par maksājumu kavējumu novēršanu komercdarījumos (OV 2000, L 200, 35. lpp.).

20. Minētajā lietā Tiesai bija uzdots jautājums par to, vai Direktīvā 2000/35 paredzētās kreditora aizsardzības ietvaros izmaksas par advokāta vai pārstāvja piedalīšanos parāda atgūšanai uzsāktā maksājuma rīkojuma procedūrā ir iespējams kvalificēt kā šī parāda piedziņas izmaksas. Tiesa nosprieda, ka, nepastāvot iespējai, pamatojoties uz valsts tiesībām, to izdevumu aprēķinā, ko varētu piespriest atlīdzināt privātpersonai, kam ir profesionāls parāds, iekļaut izdevumus, kas radušies kreditora labā tiesvedībā par šī parāda piedziņu iesaistītam advokātam vai pārstāvim, Direktīva 2000/35 būtībā nevar būt pamats šādai iespējai.

21. Direktīvas 2011/7 6. panta 3. punktā šāda veida izdevumi tieši ir minēti kā tādi, kas ietilpst “kompensācij[ā] par jebkādam atgūšanas izmaksām, kas pārsniedz minēto fiksēto summu un kas radušās parādnieka maksājuma kavējuma dēļ”.

C. Mani ierosinājumi

22. Pēc Direktīvas 2011/7 mērķa, teksta, kā arī konteksta un tapšanas gaitas izvērtējuma, pretēji tam, kas varētu izrietēt no šīs direktīvas preambulas 20. apsvēruma, uzskatu, ka fiksētās summas kompensācija 40 EUR apmērā, kas paredzēta šīs direktīvas 6. panta 1. punktā kā dalībvalstīm noteiktais minimums, nevar tikt interpretēta kā domāta noteikta veida parāda atgūšanas izmaksu pilnīgai kompensēšanai (parāda atgūšanas “iekšējo” vai “administratīvo” izmaksu apmērā, ieskaitot izdevumus par atgādinājumiem). No tā izriet, ka šīs direktīvas 6. panta 3. punktā minētā saprātīgā kompensācija nevar tikt interpretēta kā attiecināma tikai uz “citām” atgūšanas izmaksām, kas radušās kreditoram.

1. Direktīvas 2011/7 mērķis un teksts

23. Saskaņā ar Direktīvas 2011/7 1. pantu tās mērķis ir apkarot maksājumu kavējumus komercdarījumos, lai nodrošinātu iekšējā tirgus pienācīgu darbību, tādējādi veicinot uzņēmumu un, it īpaši, MVU (mazo un vidējo uzņēmumu) konkurētspēju.

24. Saskaņā ar minētās direktīvas preambulas 12. apsvērumu maksājumu kavējums ir līguma pārkāpums, kas zemās vai nulles nokavējuma procentu likmes⁵ un/vai atlīdzināšanas procedūras ilguma dēļ parādniekiem vairumā dalībvalstu ir kļuvis finansiāli izdevīgs. Likumdevēja ieskatā bija nepieciešams novērst šo tendenci un samazināt maksājumu kavējumus.

25. Tātad šīs direktīvas mērķis ir kreditora efektīva aizsardzība pret maksājumu kavējumiem⁶, tās ietvaros tam piedāvājot iespējami pilnīgāko kompensāciju par parāda atgūšanas izmaksām, kādas tam radušās.

26. Jau ņemot vērā šo pamatu, kompensācijas attiecināšana saskaņā ar Direktīvas 2011/7 6. panta 3. punktu tikai uz atsevišķām kreditora izmaksu kategorijām būtu pretrunā pamatnoteikumam, ka kreditoram ir tiesības uz saprātīgu kompensāciju⁷ par visām kavētu maksājumu atgūšanas izmaksām.

27. Praksē tādi ierobežojumi nozīmētu, ka atsevišķas kreditora izmaksas vispār netiktu kompensētas, kas acīmredzami būtu pretrunā direktīvas mērķim samazināt interesi kavēt maksājumus un novērst tādas kavējumus⁸.

28. Direktīvas 2011/7 mērķi labi atspoguļo tās teksts.

5 Spriedums, 2017. gada 16. februāris, *IOS Finance EFC* (C-555/14, EU:C:2017:121, 24. punkts).

6 Attiecībā uz Direktīvu 2000/35 skat. spriedumu, 2016. gada 15. decembris, *Nemec* (C-256/15, EU:C:2016:954, 50. punkts).

7 Direktīvas 2011/7 preambulas 19. apsvērumā ir norādīta taisnīga kompensācija.

8 Skat. Direktīvas 2011/7 preambulas 12. apsvērumu *in fine*, saskaņā ar ko direktīvā būtu jāparedz, ka ir “jāpresumē, ka ir redzami netaisni izslēgt tiesības uz atgūšanas izmaksu kompensāciju”.

29. Saskaņā ar Direktīvas 2011/7 6. panta 1. punktu kreditoram ir tiesības saņemt no parādnieka vismaz fiksētu summu 40 EUR apjomā (kas Čehijas tiesībās ar valdības noteikumu 3. pantu ir noteikts 1200 CZK (aptuveni 47 EUR) apmērā).

30. Saskaņā ar šīs direktīvas 6. panta 2. punktu dalībvalstis nodrošina, lai tās 6. panta 1. punktā minētā fiksētā summa būtu maksājama bez atgādinājuma un kā kompensācija kreditoram par atgūšanas izmaksām, nenošķirot šos izdevumus⁹.

31. Kreditora tiesības saņemt kompensāciju par savām izmaksām, kas pārsniedz fiksēto summu 40 EUR apmērā, skaidri izriet no Direktīvas 2011/7 6. panta 3. punkta, kurā ir paredzēta kompensācija par “jebkādam atgūšanas izmaksām, kas pārsniedz minēto fiksēto summu un kas radušās parādnieka maksājuma kavējuma dēļ”. Šī kompensācija tāpat attiecas uz “citām” izmaksām nekā tās, kuras sedz fiksētā summa.

32. Turklāt Direktīvas 2011/7 12. panta 3. punkts, saskaņā ar kuru dalībvalstīs var palikt spēkā vai stāties spēkā noteikumi, kas kreditoram ir labvēlīgāki nekā šīs direktīvas prasību izpildei vajadzīgie noteikumi, it īpaši ir jāinterpretē tādējādi, ka šī direktīva neliedz pieņemt tādu valsts tiesisko regulējumu, kurā kreditoram tiek noteikta fiksēta kompensācija, kas pārsniedz minimālo 40 EUR summu.

33. Tādējādi, ja valsts likumdevējs apņemas iet šo ceļu, tam ir jānosaka atbilstoši noteikumi, tādi kā, piemēram, mainīga summa, kas tiek noteikta atkarībā no parāda apmēra¹⁰.

2. Direktīvas 2011/7 preambulas 19 un 20. apsvērumi

34. Zinot, ka saskaņā ar Tiesas judikatūru “tiesību akta preambula nav juridiski saistoša un uz to nevar atsaukties ne tāpēc, lai atkāptos no tiem pašiem attiecīgā akta noteikumiem, ne arī, lai interpretētu tā noteikumus tādā veidā, kas acīmredzami būtu pretēji to formulējumam”¹¹, uzskatu, ka ir jāapskata Direktīvas 2011/7 preambulas 19. un 20. apsvērumi, kuros ir nošķirti kreditora izmaksu veidi, šķietami paredzot fiksēto summu “iekšējo” vai “administratīvo” izmaksu pilnīgai kompensēšanai un attiecinot “citas” parāda atgūšanas izmaksas uz kompensāciju virs 40 EUR.

35. Šie “iekšējo izmaksu” vai “administratīvo izmaksu” termini parādījās direktīvas tapšanas gaitā.

36. Komisija savā priekšlikumā izvēlējās, pirmkārt, automātisku citādi nedefinētu parāda atgūšanas izmaksu kompensāciju, kas aprēķināta atkarībā no nesamaksātā parāda summas (un kas varēja sasniegt līdz pat 1 % no parāda, kas vienāds vai lielāks par 10 000 EUR), un, otrkārt, saprātīgu kompensāciju par visām “citām” parāda atgūšanas izmaksām. Paskaidrojuma rakstā ir norādīts, ka šis grozījums ļautu “neskaidro jēdzienu “piedzīņas izmaksas” aizstāt ar jaunu sistēmu, kuras pamatā būtu noteikta iekšējo piedziņas izmaksu summa”¹².

⁹ Pretēji tam, kā varētu šķist, lasot šīs direktīvas preambulas 20. apsvērumu, kurā nedefinējot ir minēti termini “iekšējās izmaksas” un “citas izmaksas”. Pie šī jautājuma atgriezšos.

¹⁰ Īrijas gadījumā valsts tiesiskajā regulējumā [Statutory Instrument No. 580/2012 – European Communities (Late Payment in Commercial Transactions) Regulations 2012 (Regulatīvs instruments Nr. 580/2012 – Eiropas Savienības (maksājumu kavēšana komercdarījumos) 2012. gada regulas)] ir paredzēta fiksētā summa 40 EUR apmērā, ja nesamaksātā summa ir mazāka par 1000 EUR, fiksētā summa 70 EUR apmērā, ja nesamaksātā summa ir no 1000 līdz 10 000 EUR, un fiksētā summa 100 EUR apmērā, ja nesamaksātā summa pārsniedz 10 000 EUR.

¹¹ Spriedums, 2014. gada 19. jūnijs, *Karen Millen Fashions* (C-345/13, EU:C:2014:2013, 31. punkts).

¹² Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvai par maksājumu kavējumu novēršanu komercdarījumos 2009/0054(COD), 7. lpp. Turklāt “[Direktīvas 2000/35] pārstrādātās redakcijas mērķis ir panākt, lai, ieviešot tiesības piedzīt administratīvās izmaksas un saņemt kompensāciju par iekšējām izmaksām, kas radušās maksājumu kavējumu dēļ darījumos starp uzņēmumiem, aizsardzības līdzekļi pret maksājumu kavējumiem kļūtu lietderīgāki un efektīvāki” (skat. priekšlikumu šai direktīvai, 5. lpp.).

37. Eiropas Parlamenta komiteja, kurai bija uzdots izvērtēt minēto priekšlikumu, ieviesa 40 EUR ierobežojumu neatkarīgi no nesamaksātā parāda summas, to pamatojot ar to, ka “mainīga 1 % kompensācijas likme, kas maksājama par maksājumu kavējumiem [...] 10 000 [EUR] vai [lielākā] apmērā varētu nozīmēt ievērojamas un nesamērīgas izmaksas par lielākiem darījumiem un varētu neatbilst patiesajām izmaksām”¹³.

38. Parlaments pirmajā lasījumā pieņemtajā nostājā saglabāja 40 EUR ierobežojumu. Tas turklāt precizēja, ka Direktīvas 2011/7 6. panta 3. punktā paredzētā saprātīgā kompensācija attiecas uz citām izmaksām virs minētās 40 EUR summas. Ar šo precizējumu tiek apstiprināts, ka fiksētās summas 40 EUR apmērā mērķis nav pilnībā kompensēt parāda atgūšanas “iekšējās” vai “administratīvās” izmaksas. Tomēr tas bija Parlaments, kurš pirmajā lasījumā apstiprinātajā nostājā ierosināja domu, kas ir ietverta šīs direktīvas preambulas 19. apsvērumā, par to, ka fiksētās kompensācijas mērķis ir ierobežot atgūšanas “iekšējās” vai “administratīvās” izmaksas, tāpat arī ierosinot (skat. šīs direktīvas preambulas 20. apsvērumu), ka tiesības uz fiksētas summas kompensāciju attiecas uz atgūšanas “iekšējām” izmaksām¹⁴.

39. Šie termini tādējādi parādījās Direktīvas 2011/7 preambulas 19. un 20. apsvērumā, ļaujot uzskatīt arī “citas” šīs direktīvas 6. panta 3. punktā minētās izmaksas par “ārējām” izmaksām, jo vairāk tādēļ, ka šīs direktīvas preambulas 20. apsvērumā un arī 6. panta 3. punktā ir minētas kreditora izmaksas par jurista vai parādu piedziņas sabiedrības pakalpojumiem, kas ir uzņēmumam “ārēji” pakalpojumi.

40. Vairāku argumentu dēļ vēlos noraidīt šo apgalvojumu, ka ar minēto direktīvu, “iekšējo” vai “administratīvo” izmaksu atlīdzināšanai paredzot fiksēto summu, bet “citu”¹⁵ (vai “ārējo”) izmaksu segšanai paredzot papildu kompensāciju (saprātīgu – atbilstoši Direktīvas 2011/7 6. panta 3. punktam), ir ieviests kreditora izmaksu iedalījums¹⁶.

41. Vispirms – šo terminu nebija Direktīvā 2000/35, kuras 3. panta 1. punkta e) apakšpunktā bija paredzēts, ka “kreditoram ir tiesības prasīt saprātīgu kompensāciju no debitora par *visām* attiecīgajām piedziņas izmaksām, kas radušās debitora kavētā maksājuma dēļ” (mans izcēlums). Taču Direktīvas 2000/35 vietā nākušās Direktīvas 2011/7 mērķis ir apkarot maksājumu kavējumus komercdarījumos, nevis sarežģīt kreditoram kompensācijas saņemšanu.

42. Turpinājumā – Direktīvas 2011/7 6. panta tekstā nav nekāda pamatojuma izmaksu kategoriju noteikšanai. Šīs direktīvas [6. panta] 1. punktā fiksētā summa ir noteikta minimālajā apmērā. Saskaņā ar šīs direktīvas 6. panta 2. punktu šī summa ir maksājama bez atgādinājuma un kā kompensācija kreditoram par atgūšanas izmaksām. Atbilstoši šīs pašas direktīvas 6. panta 3. punktam kreditors var prasīt atlīdzināt “citas” izmaksas (proti, tās, kuras nesedz fiksētā summa) tādējādi, lai tās nodrošinātu “saprātīgu kompensāciju”.

13 Ziņojums par priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvai par maksājumu kavējumu novēršanu komercdarījumos, A7-0136/2010, 21. lpp.

14 Eiropas Parlamenta nostāja, pieņemta pirmajā lasījumā 2010. gada 20. oktobrī, lai pieņemtu Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2011/.../ES par maksājumu kavējumu novēršanu komercdarījumos (pārstrādāta redakcija), EP-PE_TC1-COD(2009)0054.

15 Citu valodu tulkojumos preambulas 20. apsvērumā nav lietots vārds “citi”, bet, kā holandiešu valodā tas ir vārds “overige”, itāļu valodā – “restanti”, spāņu valodā – “demás”, tas nekādā veidā neparedz atšķirības izmaksu veidos. Direktīvas tulkojumos citās valodās nav pretnostatītas izmaksas pret “citām” izmaksām. Angļu valodas tulkojumā ir lietots vārds “any”, itāļu valodā – “ogni”, holandiešu valodā – “alle”, spāņu valodā – “todos” un grieķu valodā – “οποιαδήποτε”. Biežāk nekā vārds “citas”, šajās valodu redakcijās ir minētas visas izmaksas vai katrs no to veidiem.

16 Arī Čehijas valdība un Komisija iebilst pret šādu izmaksu iedalījumu, jo katrai no tām ir atšķirīga regulējuma sistēma, kā rezultātā veidotos nepamatota diskriminācija.

43. Turklāt atbilstoši Čehijas valdības norādītajam izmaksu iedalījums nevar tikt izsecināts arī no piemēra labad norādītā to izmaksu uzskaitījuma, kuras kreditors var uzrādīt saskaņā ar Direktīvas 2011/7 6. panta 3. punktu. Būtībā direktīvas tekstā šis uzskaitījums ir iekļauts saskaņā ar Parlamenta grozījumiem, kuru mērķis bija tikai izskaidrot, par kādām izmaksām varētu būt runa¹⁷, nevis grozīt līdz tam saskaņā ar Direktīvu 2000/35 piemērojamo pamata noteikumu, proti, ka kreditoram ir tiesības uz saprātīgu visu izmaksu kompensāciju. Varbūt šis piemērs sasaucas ar 2005. gada 10. marta spriedumu, *QDQ Media* (C-235/03, EU:C:2005:147) (skat. šo secinājumu 19. un 21. punktu).

44. Visbeidzot – izmaksu iedalījums turklāt arī novestu pie paradoksa. Uzskatu (tāpat kā Čehijas valdība), ka tad maksājuma kavējuma gadījumā kreditors, izmantojot parāda atgūšanai sava uzņēmuma jurista palīdzību, kā kompensāciju varētu saņemt tikai fiksētu summu 40 EUR apmērā, pat ja viņš varētu pierādīt, ka izmaksas faktiski ir bijušas lielākas. Turpretī, piesaistot jurista palīdzību no ārpuses, būtu iespējama saprātīga visu to kreditora iekšējo izmaksu kompensācija, kuras pārsniedz fiksēto summu 40 EUR apmērā. Šāda interpretācija tādējādi novestu pie nepamatoti atšķirīgas attieksmes līdzīgās situācijās. Turklāt šāda interpretācija praksē veicinātu kreditora vērsanos pie ārēja jurista pakalpojumiem tā vietā, lai izmantotu savu juristu pakalpojumus, kas parasti ir lētāk. Citiem vārdiem sakot, izmaksu iedalījums varētu radīt mākslīgu un nepamatotu parādu, kuru priekšmets ir nokavētie maksājumi, pieaugumu, iespējams, pat pārmērīgu maksu.

45. Noslēgumā uzskatu, ka Direktīvas 2011/7 6. panta 3. punktā minētās izmaksas ir “citas” izmaksas nekā tās, kuras sedz fiksētā summa, un ka tādējādi kreditoram patiešām var tikt kompensētas “iekšējās” vai “administratīvās” izmaksas, ja tās šo summu pārsniedz.

46. Turklāt fiksētā summa 40 EUR apmērā ir maksājama, nepamatojot radušās izmaksas (“bez vajadzības atgādināt” saskaņā ar Direktīvas 2011/7 6. panta 2. punkta formulējumu), neraugoties uz to, vai tās ir vai nav “iekšējās”; turpretī citas summas ir jāpamato.

47. Šajā jautājumā Direktīvā 2011/7 nav precizēts, kā parādnieka maksājuma nokavējuma gadījumā kreditoram ir jāpaziņo un jāpamato ar atgūšanu saistītās izmaksas virs fiksētās summas 40 EUR apmērā, uz kuru kompensāciju kreditoram ir tiesības saskaņā ar šīs direktīvas 6. panta 3. punktu. Šo noteikumu pieņemšana saskaņā ar Direktīvas 2011/7 12. panta 3. punktu, kurā ir noteikts, ka “dalībvalstīs var palikt spēkā vai stāties spēkā noteikumi, kas kreditoram ir labvēlīgāki nekā šīs direktīvas prasību izpildei vajadzīgie noteikumi”, ir atstāta valsts likumdevēja ziņā.

V. Secinājumi

48. Šo iemeslu dēļ ierosinu Tiesai uz *Okresní soud v Českých Budějovicích* (Česke Budejovice apgabaltiesa, Čehijas Republika) atbildēt šādi:

Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2011/7/ES (2011. gada 16. februāris) par maksājumu kavējumu novēršanu komercdarījumos 6. panta 1. un 3. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka kreditoram ir tiesības saņemt no parādnieka fiksētu summu 40 EUR apmērā, kā arī uz visu parādnieka nokavējuma dēļ radušos parāda atgūšanas izmaksu atlīdzināšanu, bet tikai tajā šo izmaksu daļā, kas pārsniedz minēto fiksēto summu 40 EUR apmērā.

¹⁷ Skat. Iekšējā tirgus un patērētāju aizsardzības komitejas 2010. gada 15. oktobra grozījumus (Parlamenta dokuments Nr. A7-0136/2010; skat. 30. grozījumu).